

Європейські технологічні платформи та створення платформ в Україні.

Поняття технологічної платформи. 4 січня 2004 р. Європейська дослідницька консультативна рада (European Research Advisory Board, EURAB) означила поняття «європейські технологічні платформи» (ЄТП) як одну з найважливіших пан'європейських місій або керованих ініціатив, спрямованих на зміцнення потенціалу Європи шляхом інновацій. Однією з основних цілей діяльності ЄТП є розробка економічно обґрунтованих програм наукових досліджень та швидке впровадження наукових результатів у практику.

За задумом європейської комісії, розвиток ЄТП забезпечить ефективність європейських інвестицій у науково-дослідну галузь, а саме:

- підтримає конкурентоспроможність європейських компаній;
- дасть можливість уникнути таких небажаних ситуацій, коли великі капіталовкладення (інвестиції) ЄС у розвиток науково-дослідного сектору не дають очікуваної користі;
- надасть бажаної форми Європейському науковому простору (European Research Area, ERA), керуючи ним на секторальній основі.

За останні роки було створено понад 30 ЄТП, що охоплюють різноманітні галузі економіки і науки, у т. ч. у традиційних виробництвах, таких як «Сталь», «Стала хімія», «Текстиль і одяг», стратегічно важливих напрямках, таких як аеронавтка і космос («Великі крила і фюзеляж»), ключових напрямках зрівноваженого розвитку (наприклад, «Рослини для майбутнього», «Іжа для життя», «Водозабезпеченість і санітарія»), а також розвиток технологій виробництва нових товарів і послуг (ЄТП у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, наприклад «Інноваційні медичні ініціативи» тощо).

ЄТП, як правило, очолює індустрія і за своєю структурою вони часто є приватно-державними організаціями. Принципом роботи останніх є взаємовигідне партнерство. Більше того, вони зобов'язуються перед Європейською комісією нести відповідальність за організацію інновацій та об'єднання всіх зацікавлених сторін і структур для вирішення завдань стратегічних досліджень у ключових галузях європейської індустрії.

Більш детально діяльність ЄТП представлена на сторінці: http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html.

Польський досвід створення технологічних платформ. Польща однією з перших відгукнулася на нову європейську ініціативу і почала створювати

платформи з 2004 р. Важливу роль у процесі створення польських технологічних платформ відіграв Національний контактний пункт Польщі європейських дослідницьких програм.

Цілі створення польських технологічних платформ були визначені в двох площинах:

1. Європейська площина:

- активна участь у структурах європейських технологічних платформ;
- активна участь у формуванні й реалізації європейських стратегічних дослідницьких програм;
- активна участь у рамкових програмах ЄС.

2. Національна площина:

- підготовка амбітних національних науково-технічних програм, які були б пов'язані зі стратегічно важливими секторами національної економіки і стали б також елементом національної дослідницької програми;
- інтеграція ключових бізнес-структур (виробники, фінансові інституції, біржі і т. д.) з науково-дослідною інфраструктурою (НДІ, університети, інноваційні МСП) з метою формування спільних стратегій розвитку;
- мобілізація значних ресурсів з державного і приватного сектору, у т.ч. на національному та міжнародному рівнях;
- оптимальне використання коштів на реформування економіки;
- промоція і лобіювання дій з підтримки науково-технічної діяльності в тих секторах економіки, які репрезентують відповідні платформи.

На сьогодні в Польщі створено 29 технологічних платформ. Активність платформ у різних секторах економіки підтримують Міністерство науки і вищої освіти, Міністерство економіки, Міністерство сільського господарства і розвитку села, Міністерство охорони навколишнього середовища, Міністерство оборони і Міністерство внутрішніх справ.

Учасниками платформ є ключові суб'єкти промисловості та бізнесу, торгово-промислові палати й агенції, науково-дослідні інститути і вищі навчальні заклади. Партнером усіх створених платформ є Національний контактний пункт Польщі європейських дослідницьких програм.

Перелік польських технологічних платформ представлено на сторінці: <http://www.kpk.gov.pl/ppt/ETP.html>.

Під час конференції координаторів польських технологічних платформ у 2005 р. було створено Координаційний комітет платформ, до якого увійшли координатори всіх польських платформ або їх уповноважені представники, а також представники Національного контактного пункту Польщі

європейських дослідницьких програм. Комітет координує спільні дії платформ, представляє платформи в контактах з урядовими структурами, а також підтримує платформи в контактах з європейськими технологічними платформами. Представники Національного пункту Польщі відіграють роль секретаріату Координаційного комітету польських платформ.

Український досвід створення платформ. В Україні з 2006 р. відповідно до діючих європейських технологічних платформ з ініціативи групи вчених і за підтримки Національного інформаційного пункту (НІП) України було розпочато створення національних технологічних платформ, у тому числі української національної технологічної платформи «Їжа для життя».

Ідея створення платформи виникла після наради в Києві 9–10 лютого 2006 р., організованої НІП України, за участі представників колишнього директорату Європейської комісії з пріоритету «Біотехнологія, сільське господарство та продукти харчування» і за безпосередньої консультаційної підтримки д-ра Р. Феніка з Інституту досліджень їжі.

Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації підготувало проект концепції формування технологічних платформ в Україні з метою внесення змін та доповнень у законодавче поле України щодо регулювання інноваційної діяльності (*Європейські технологічні платформи та створення платформ в Україні // Львівський ЦНП (<http://cstei.lviv.ua/ua/item/719?PHPSESSID=06e005f531751f79cfd2fc47fe929dca>). – 2012. – 22.04).*